

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

-ปรัชญา-

หลักสูตรนี้มุ่งสร้างและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณสุขชุมชนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ให้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา พัฒนาการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะสร้างสรรค์ผลงาน ในการบริการสุขภาพปฐมภูมิ และจัดการสุขภาพชุมชนเชิงรุกแบบองค์รวมโดยเน้นการสร้างเครือข่ายและมีส่วนร่วม ตามมาตรฐานวิชาชีพสาธารณสุขชุมชน การบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ รวมทั้งขยายโอกาสให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

-ความสำคัญ-

หลักสูตรต้องการสร้างผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาธารณสุขชุมชน ที่มีความรู้และความสามารถตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ปี 2535 ปรับแก้เพิ่มเติม ปี 2560 และด้านการบริการสุขภาพ-ปฐมภูมิ ตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562 การจัดการสุขภาพชุมชนตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. 2556 ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชนว่าด้วยการรับรองหลักสูตร พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านสาธารณสุข ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรองรับการพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบวิชาชีพ ในสถานบริการสุขภาพสังกัดกระทรวงสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และอาชีวศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่น ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสุขภาพและพัฒนาทางด้านสาธารณสุข ภาคเอกชนด้านสาธารณสุข อาชีวศึกษา

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ซึ่งการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) กระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานโครงการบุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขนั้น มีบุคลากรในกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องผลิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ประกอบกับได้มีพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุข-

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>2. ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องต่อความต้องการของผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษา/ตามการเปลี่ยนแปลงของบริษัทและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>2.1 พัฒนาระบบและกลไกการกำกับติดตามการดำเนินงานของหลักสูตร</p> <p>2.2 ปรับปรุงหลักสูตรตามผลการประเมินใน มคอ.5, มคอ.6 และมคอ. 7</p> <p>2.3 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และตามกรอบ TQF</p>	<p>2.1 รายงานการกำกับติดตามการดำเนินงานของหลักสูตร</p> <p>2.2 รายงาน มคอ.5, มคอ.6 และมคอ. 7</p>
<p>3. เพิ่มพูนศักยภาพการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>3.1 พัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน</p> <p>3.2 กำกับติดตามความพร้อมสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอและใช้งานได้</p>	<p>3.1 รายงานผลการพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย</p> <p>3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน</p>
<p>4. พัฒนาศักยภาพนักศึกษาเพื่อให้มีคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาที่ต้องการ</p>	<p>4.1 จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการศาสตร์ทางสาธารณสุขเพื่อเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (Inter-Professional Education)</p> <p>4.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาในพื้นที่การเรียนรู้</p> <p>4.3 ส่งเสริมการเข้าร่วมนำเสนอผลงานในเวทีวิชาการ</p>	<p>4.1 โครงการบูรณาการศาสตร์ทางสาธารณสุขเพื่อเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ</p> <p>4.2 รายงานผลการจัดกิจกรรมในพื้นที่การเรียนรู้</p> <p>4.3 จำนวนผลงานที่เข้าร่วมนำเสนอในเวทีวิชาการ</p>

บุคคล ครอบครัว ชุมชน ด้านอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านบริหารและกฎหมาย สาธารณสุขแบบองค์รวม โดยชุมชนมีส่วนร่วม

3. เรียนรู้ สะท้อนคิด คิดเป็นระบบ คิดอย่างมีวิจารณญาณและวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง ได้ตลอดชีวิต แสดงออกซึ่งทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และสามารถปรับตัวได้ตามบริบทของสังคม

4. สื่อสาร แสดงออกอย่างเหมาะสม สอน และให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการได้

5. แสดงออกซึ่งการเข้าใจตนเอง ผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจธรรมชาติของชีวิต สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับสาขาวิชาชีพและผู้อื่น แสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น

6. รอบรู้ด้านดิจิทัล วิเคราะห์เชิงตัวเลข สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม ในการปฏิบัติงาน

7. ปฏิบัติงานด้านบริหารสาธารณสุข ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถ ใช้กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนางานสาธารณสุข

8. ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ควบคุมโรค ตรวจประเมิน บำบัดโรค เบื้องต้น ส่งต่อผู้ป่วยฟื้นฟูสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ด้านอาชีวอนามัยและอนามัย สิ่งแวดล้อม ด้านบริหารและกฎหมายสาธารณสุขแบบองค์รวม

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. บริหารหลักสูตรสาธารณสุข- ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สาธารณสุขชุมชนให้ได้ มาตรฐานตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการเรื่องเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และการ ประกันคุณภาพการศึกษาระดับ หลักสูตร และตามข้อบังคับสภา การสาธารณสุขชุมชน ว่าด้วย การให้ความเห็นชอบหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี สาธารณสุขชุมชน พ.ศ. 2562	1.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร บริหารหลักสูตรให้เป็นไป ตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร 1.2 จัดทำแผนพัฒนาตาม ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร 1.3 กำกับติดตามให้มีการ ดำเนินงานตามข้อบังคับของ สภาการสาธารณสุขชุมชน	1.1 รายงานผลการประเมิน ตนเองและรายงานผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร 1.2 แผนพัฒนาตามผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร 1.3 รายงานการกำกับติดตาม การดำเนินงานตามข้อบังคับ ของสภาการสาธารณสุขชุมชน

-วัตถุประสงค์-

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน เน้นผลิตบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน และจะผลิตนักศึกษาตามเอกลักษณ์สถาบัน “สร้างคนจากชุมชนเพื่อตอบสนองระบบสุขภาพชุมชน” และอัตลักษณ์บัณฑิต “บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” โดยจะเน้นการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งจะเน้น Community Based Learning (CBL) และเสริมทักษะการเรียนการสอนแบบสหวิชาชีพ Inter-Professional Education (IPE) เพื่อให้ศึกษามีคุณลักษณะที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับวิชาชีพอื่นได้อย่างเหมาะสม ปฏิบัติงานตามขอบเขตวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะตรงตามหลักสูตรกำหนด เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านสาธารณสุข ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เน้นผลิตบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนแบบองค์รวม สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง โดยการเพิ่มบทบาทของผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถสอนสุขภาพ การสื่อสารการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ เพื่อให้บุคคลมีความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health Literacy) มีการส่งเสริมแรงจูงใจ (Motivational Interviewing) และโน้มน้าวบุคคลให้มีวิถีชีวิต เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลตามวัย ดำเนินการควบคุมป้องกันโรค ลดพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพแก่บุคคลทุกกลุ่มวัย และสามารถใช้เทคโนโลยีการสารสนเทศที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่จำเป็นใน ค.ศ. 2025 แนวคิดการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. 2556 ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชนว่าด้วยการรับรองหลักสูตร พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 และมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่ จิตบริการ (Service mind) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking) การมีส่วนร่วมของผู้ป่วย ผู้รับบริการ (Patient participation)

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ผู้สำเร็จการศึกษาจะมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ดังนี้

1. แสดงออกถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีเมตตา กรุณา ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ เสียสละ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และอดทน สามารถแยกแยะความถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ สำนึก พิทักษ์ประโยชน์ด้านสุขภาพของประชาชน และให้บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

2. รอบรู้และบูรณาการศาสตร์ทางสาธารณสุขศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการปัญหาด้านสาธารณสุขเชิงรุก ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ควบคุมโรค ตรวจประเมิน บำบัดโรคเบื้องต้น ส่งต่อผู้ป่วย พันฟูสุขภาพของ

ชุมชน พ.ศ. 2556 ขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านสาธารณสุข ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อรองรับการพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention and Promotion Excellence) รวมทั้งด้านบริการเป็นเลิศ (Service Excellence) ซึ่งบุคลากรเหล่านี้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญที่ให้บริการสุขภาพในชุมชน ด้านหน้า ที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข และระบบสุขภาพยั่งยืน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตนั้น เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นใน ค.ศ. 2025 แนวคิดการศึกษา ไทยแลนด์ 4.0 และตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 รวมทั้งสอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานของพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. 2556 ข้อบังคับ สภาการสาธารณสุขชุมชน ว่าด้วยการรับรองหลักสูตร พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 พร้อมกับการ เตรียมพร้อมในปีการศึกษา 2564

-เหตุผลในการปรับปรุง-

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ได้เปิดสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 และผลิตผู้สำเร็จการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลา 5 ปี ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้ออกประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2552 และประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุง หลักสูตรให้สอดคล้องกับประกาศดังกล่าว และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้มีการ ปรับปรุงหลักสูตรทุกกรอบระยะเวลา 5 ปี ในขณะที่พระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนเป็นวิชาชีพที่กระทำต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การควบคุมโรค การตรวจประเมินและ การบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การฟื้นฟูสภาพ ฯลฯ ทั้งนี้ได้นำข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วน ได้แก่ คณาจารย์ ผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สำเร็จการศึกษามา พิจารณาดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัยและทันต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 และทักษะที่จำเป็นใน ค.ศ. 2025 และบริบทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ